

ROLUL POLIMORFISMULUI GENEI VAL66MET ÎN RECUPERAREA FUNCȚIONALĂ A PACIENTULUI DUPĂ ACCIDENT VASCULAR CEREBRAL

**Alexandru Gasnaş – asistent universitar, doctorand Catedra Neurologie nr.2,
cercetător științific, Laboratorul de Neurobiologie și Genetică Medicală,
USMF „Nicolae Testemițanu”**

069988856, gasnas.alex@yahoo.com

Introducere. Accidentul vascular cerebral (AVC) este extrem de heterogen. O estimare precoce a potențialului de recuperare și o abordare individualizată a pacientului ar putea ajuta la realizarea unor scopuri sau estimări mai realiste a recuperării pacientului, precum și planificarea costurilor de reabilitare. În general, o stratificare bună a pacientului poate ghida gestionarea mai eficientă a acestuia în ceea ce privește perioada de spitalizare, cea de reabilitare și managementul ulterior al bolnavului. Acest lucru determină căutarea continuă a markerilor de predicție în recuperarea funcțională a pacientului după AVC.

Material și metode. Pentru acest studiu au fost analizate peste 50 de surse bibliografice, preponderent din ultimii 10 ani, incluzând: articole – 42, reviiuri literare – 7, cărți de specialitate – 3.

Rezultate. În căutarea predictorilor individualizați de recuperare în AVC, un interes deosebit în ultimii ani îl prezintă polimorfismul genei Val66Met – factor neurotrofic derivat din creier (BDNF), care atrage un mare interes, deoarece are un impact negativ asupra funcției neurotrofinei. Întrucât recuperarea post-AVC se bazează pe procesele plastice cerebrale, pentru care BDNF este permisiv, gândul dominant este în favoarea unei recuperări mai precare în rândul purtătorilor de alelă Met, comparativ cu cei cu alela Val. În schimb, sugerăm că transportatorii Met nu diferă în termeni de capacitate absolută de recuperare în accidentul vascular cerebral, dar diferă în funcție de modul în care se recuperează. Și anume, la purtătorii alelei genice Met neuroplasticitatea se bazează mai mult pe cea subcorticală, în timp ce pacienții tip-Val, includ mai mult procesele plastice intracorticeale.

Plasticitatea intracorticală, care este anume cea vizată de strategiile neinvazive de stimulare a creierului pentru îmbunătățirea recuperării, este mai puțin exprimată în cazul pacienților cu accident vascular cerebral cu Met, care, în schimb, au un potențial global mai mare de recuperare, întrucât plasticitatea subcorticală s-a demonstrat a fi mai de un prognostic mai bun de recuperare în rândul pacienților cu AVC.

Constatări recente cu privire la prezența diferitelor echilibre a excitabilității intertemisferice cerebrale la diferite haplotipuri BDNF arată că, într-adevăr, dacă la pacienții cu accident vascular cerebral ValVal plasticitatea intracorticală ar putea fi principalul determinant al recuperării datorită modificărilor funcționale corticale,

atunci dezechilibrul excitabilității intertemisferice cerebrale are loc preponderent în ValVal comparativ cu transportatorii Met.

Concluzii. În concluzie, sugerăm că purtătorii Met nu sunt deficienți în plasticitate în general, ci numai în procesele plastice care au loc în cortex: aceste procese sunt, de asemenea, cele mai ușor de evaluat și modulate de către TMS și rTMS. Potențialul de recuperare ar fi fost în general redus în această populație, dacă nu ar fi fost implicate diferite procese subcorticale de plasticitate, care pot compensa lipsa pronunțată a modificărilor corticale în rândul acestora, comparativ cu purtătorii de alelă Val.

Cuvinte-cheie: polimorfismul genei Val66Met, factor neurotrofic derivat din creier, accident vascular cerebral, neuroplasticitate, recuperare